

Exedræ Ecclesiasticæ Sive Concionvm Moralium ... t. ...

In Dominicas totius anni

Schrötter, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1687

XLIII. In Domin. XIV. Post Pentec. Nemo potest duobus Dominis servire.
Matth. 6. Arg. Dominium Monarchicum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56286](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56286)

um perpetuum, nec me permittas ob ingratitudinem meam damnari, quæ
denihilo creasti. Amen.

CONCIO XLIII.
IN DOMINICA XIV. POST PENTECOSTEN.

nemo potest duobus Dominis servire. Matt. 6.

ARGUMENTUM.
DOMINIUM MONARCHICUM.

AXioma præd-
ictum quantum-
vis æternæ sapi-
entiz oraculo
prolatum, incon-
cussis SS. Patrum
ster fixum testi-

monii, evidentibus Doctorum haud
vulgarium elucidatum demonstratio-
nibus, & quotidianâ comprobatum
experientiâ; nihilo minus bene multi
idque haud vulgaris notæ, contra idip-
sum quâ verbis, quâ operibus lorican-
tur, deprælianturve. A. De bicordi-
bus illis Babyloniis in Samariam trans-
latis sacre testantur paginæ: *Et cum Do-*
minum colerent, diis quoque suis juxta con-
suetudinem gentium serviebant. Cum
veri Numinis offensorem in se ani-
mum recolligere contenderent, unâ
Deorum futiliam pacem mactatis ho-
stis expetebant. Cum DEO cœli u-
nam faculam incenderent, idolo suo
plures inflammabant acerras; cum il-
lum colerent Sabbatho, huic Solis, ac
Lunæ lucem sacram habebant,

De ejusmodi itidem Claudianis Is-
raelitis sub Rege Achabo, jam idolis in
montibus, jam DEO vivo, & vero in
Jerusalem offerentibus, queritur non
sine sulphure Elias Vates: *Vsquequo* 3. Reg. 18.
claudicatis in duas partes. Si Dominus est 21.
DEVS, sequimini eum; si autem Baal se-
quimini eum. Usquequo fissum est cor
vestrum, & jam DEO cœli ac terræ,
jam emortuis simulachris poplites ar-
cuatis? Si ille est DEUS vester, eidem
ingeniculamini, sin è contra hæc muta
idola, illis vos ex asse ad contemptum,
& ignominiam sempiternam dedicate.
Ejusmodi Hirco-cervos etiamnum re-
perire est, qui Machiavellico imbuti
genio, Religionis labarum ac popula-
ris auræ Ethesias explicant, & ad ocu-
lum sese Orthodoxos, re ipsa remotis
arbitris Orco-doxos profitentur. In-
cute virtutem simulant, in animo vitia
enutriunt; DEUM ore nonnunquam
invocant, Atheismum intimis insitum
medullis amplexantur, & promovent.
Hæc illis ars artium videtur exhibere
sese amphibios, utrique parti quan-

Ecc tum,

tumvis adversa velificari, fidem labiis non moribus tenere, Numen ore tenus advocare, Diabolum non laedere, Hanc illi vitam, doctrinamve ut tenent mordicus, ita identidem propugnant flagrantissimè. Quam futili verò illi nitantur fundamento, & quam stabili atque inconcusso Evangelicæ veritatis axioma; dum auspiciis tuis ô Christe Assertor propugnare intendo, mihi vires, ac facultatem, auditoribus meis cor docile elargitor.

§. I.

Servitus duorum Dominorum sibi subordinatorum non repugnat.

*Servitus
viroorum
Sancitorum.*

II. **A**cademia mundana, ac Machiavellica dum nihil antiquius habet, quam ut contrarium evincat, citra alias suas fallacias, hisce, similibusque sophismatis utitur. Jacobus Patriarcha annis omninò viginti in frigore & æstu, in siti, & fame, diu, noctuque famulabatur Labano homini Ethnico, & idololatrà; & nihilo minus mansit incorruptus, juratissimusque DEI servus. Josephus itidem haud modico tempore Putiphari mancipatus erat, nec tamen à cultu, & observantia Domini DEI sui ad unguem recessisse auditus est unquam. David subinde Rex ancillabatur Saul, ac jam Cytharædum, jam militem, jam ducem agebat, & tamen Numen supremum septies in diem minimum in vota vocabat *septies in diem laudem dixi tibi.*

Psal. 118.

In novo Testamento non pauci Christianorum apud Ethnicos summates stipendia merebant, illorum nutribus, ac nictibus obsecundantes. Et

etiamnum bene multi à latere, à pedibus, aliisque servitiis sunt Dominis terrenis, quantumvis discolis, & flagitiosis, mundo ac carnimancipatis, qui neutiquam traduci poterunt, perinde ac si DEO suo non una deserviant. Ergò omninò non implicat servire mundo, & cælo; homini, & Numini, vel quod idem est duobus Dominis.

Cui objectioni Christiana reponit Theosophia, hos aliove innumeros non pluribus, sed uni Domino mancipatos fuisse. Etenim quid aliud servire est, præterquam alterius exequi voluntatem, ipsius imperiis præstò esse, desideria etiã si fieri potest prævenire? Hi verò cujus quæso voluntati morem gerebant præterquam divinæ, quum Dominos suos, perinde ac vicarios Numinis, suspicientes, ea, quæ illi erant placita exequabantur, quæ contraria aversabantur? Altè enim animò infixerat monitum D. Pauli Apostoli: *Servi subditi estote Dominis vestris carnalibus, cum timore, & tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut Christo, non ad oculum servientes, quasi hominibus placentes; sed ut servi Christi facientes voluntatem ipsius ex animo, cum bona voluntate servientes, sicut Domino, & non hominibus.* Profundè & illud Petri Apostolorum Antistitis: *subditi estote omni humana creatura propter DEUM; sive Regi, quasi præcellenti; sive ducibus, tanquam ab eo missis, ad vindictam malefactorum, laudem verò bonorum.* Liquidum item erat, quod non sit potestas, nisi à DEO; quæ autem sunt à DEO ordinata esse. Est enim Princeps, & Dominus quisque viva Numinis imago, & quasi vicarius illius ab eo in terris constitutus, juxta illud sapien-

*Dominum
plurium sibi
subordina-
torum non
implicat.*

Eph. 6. 6.

1. Petr. 2. 13.

*Dominio
parendum.
Rom. 13. 2.*

Prov. 8. 15. Sapientis: Per me reges regnant, & legum conditores iusta decernunt. Et ea propter qui præcepta Domini sui carnalis iusta & æqua transgreditur, DEI ipsius præcepta violat. *Rom. 12.* Qui resistit potestati (ait idem Doctor gentium) DEI ordinationi resistit; qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Hinc servi illi morigeri in Dominio terreno, cœlesti suspectabant, ac reverebantur; inque eorum autoritate esse, atque à nutu dependere allaborabant. Evidens itaque est non pluribus Dominis, sed uni DEO deservisse, & in tantum summatis suis obnoxios extitisse, in quantum imperia ipsorum voluntati divinæ non refragabantur.

III. Ut perspetam hanc veritatem Rex Babylonis habuit, ita contestatam venturis reddidit sæculis. Quippe quum malevolentia principum suorum, unus ex ephebio ipsius, Daniel nomine, in lacum leonum missus esset, primo diluculo properans ad os laci, in quem protrusus fuerat, non alio eum titulo, præterquam servi Dei dignatus est. *Dan. 6. 20.* Daniel serve Dei viventis, Deus tuus, cui tu servis semper putasne valuit te liberare à Leonibus? In quem locum Theodoretus: *Theodor. h. l.* Ipsius non suum vocat, eò quod Daniel non tam hominem, quam Deum in omnibus functionibus suis propositum haberet, & domino suo terreno multò maxime ob cœlestis regni stipendium obsequeretur. Ea de causa indigitat eum servum non suum, aut hominis mortalis, sed ipsius Dei viventis. *Servus Domino recal-* Daniel serve Dei viventis. Ut vel hoc pacto edicerent vernæ, suos revereri Dominos, & in iis non purum hominem, sed Deum,

cujus personam referunt, respicere. Videant ergo cujus sceleris ita sint illa perduellia capita, collo contumacitatis edictis dominorum suorum obniventia; quum non tam hominis, quam Dei ipsius voluntati, per vicarios manifestata, reluctantur. Videant quæ illos inferorum supplicia maneant, cum scriptum sit: *Luc. 12. 47.* Servus sciens voluntatem Domini, & non faciens vapulabit multis. Videant & morigeri, quæ illos merces in cœlesti recipienda diribitorio maneat; quando in cunctis actionibus suis soli Deo placere studuerint, & illius voluntatem, à domino inferiore intimatam exequi.

§. II.

Servitus Dominorum sibi repugnantium omninò implicat.

IV. VERUM non eo collimant verba Assertoris nostri, nec Dominium invicem consentientium, aut subalternatorum, sed sibi è diametro repugnantium impugnat: Non enim aut Dominus: *Non potestis DEO servire, & homini;* aut Domino & Domina, sed: *Non potestis servire DEO, & Mammona.* *Matt. 6.* Implicat unà vitio, & virtuti operam navare, cœlo deditum, & cœno immersum esse.

Quod ut planius evadat sublimiores facultates adire lubet, & ex iis repugnantiam, ac impossibilitatem ostendere. Quæso vos non tam passibus corporis, quam animi sequimini.

Et ecce prima sese pandit Philosophia, hanc in principio petamus, audiamusque quid dicat: *Contrariorum, inquit, hæc est ratio, ut dato uno tollatur al-*

Ecc 2

servus.

terum. Dato frigore, tollitur calor, data luce fugantur tenebrae;posito odio, evacuatur amor, &c. Contrariorum hæc est ratio, ut se invicem internecino petant duello, ut unius interitu imperitet aliud, ut unà subsistere spectato vulgari naturæ cursu nequeant.

Quod si ita est, uti ratio, & experientia ipsa contestatur, quis repugnantiam diversorum dominiorum in Christo & Sathana non palpat? Quis luculentiorē oppositionem ac contrarietate deprehendet, ac Christi, & Belial, spiritus & carnis, vitii ac virtutis? *Quæ, inquit Apostolus Paulus, conventio Christi ad Belial? Aut quæ participatio justitiæ cū iniquitate? Quæ dicit conventio in natura, & qualitibus?* Ille benignus, & misericors; hic crudelis, & immitis. Ille justus ac rectus; hic iniquus, ac perversus; Ille ut castarum mentium amator inhibet fornicationes, immunditias, adulteria, odia &c. hic ad eadem sollicitat. Ille aquilæ instar superiora petit, in arduis nidulatur, eòq; provocat ad volandum pullos suos; hic cœlestia deserens serpentis in morem terrena sectatur, ad eaq; assecclas suos attrahere, & illis implicare admittitur. *Mitte te deorsum. Quæ conventio Christi ad Belial in loco? Nō conveniunt in cœlo; quia visus est Sathanas instar fulguris de cœlis præcipitatus. Vidi Sathanam sicut fulgur de cœlo cadentem.* Non conveniunt in mundo, quia ad adventum Christi, Diabolus, seu Princeps hujus mundi ejectus est foras. Non conveniunt in una domo: siquidē accinente Palmista. *Non habitabit juxta eum malignus nec permanebunt iniusti ante oculos ejus.* Intendebant Philistinim arcam DEI cum Idolo suo Dagon simul collocare, ac possidere; at DEUS ac-

quaquam id passus, a consortio suo Dagonem ejecit, idque semel, ac iterum; Non enim bene conveniunt, nec in una sede morantur Deus & Idolum; veritas, ac mendacium; est, & non est. Multò minus conveniunt in throno, humano corde inquam, sed tum primùm ubi Spiritus Domini recessit (à Saul) *1. Reg. 16. 14. exagitavit eum spiritus nequam.* Unus alteri succedit, unà subsistere nequeunt. Si tibi est Spiritus Domini, exulare spiritum nequam necesse est, & si spiritus nequam clavum obtinet, spiritum Domini avolare.

Non conveniunt in habitu, eò quod ille demissionem, hic factum & arrogantiam sapiat. Non in actione: ille venit querere, & salvum facere, quod perierat; Hic non venit, nisi ut furetur, & mactet. Ille favonio cœlesti aspirat; hic Boreâ tentationum infestat. Ille vineam Domini plantat, & ædificat; hic excudicat, & diruit. Non in passione: Ille audit vota precesq; fidelium, hic eadem odit, ac execratur. *Quæ conventio Christi ad Belial in omnibus aliis, aut quæ Lucæ ad tenebras?* Fierine potest, ut tam diversis dominorum votis obsecundes. Fierine potest, ut sursum deorsum unà feraris, gemmas & stercorea amplexeris, &c. *Ne tu dixeris (concionatur os aureum) hoc esse possibile, quando te unus Dominus jubet propriis quodque exui, alter vero aliena diripere; quando ille tibi imperat castitatem, iste luxuriam; quando hic tibi castigationem ventris indicit, ille ebrietatem, atque delicias, quando te alter omnia ista jubet despicere, alter verò inherere atque inhiare presentibus; quomodo possibile est, tam contraria hæc pariter convenire? Quid clariùs, quid evidentius dici, vel fingi potest? Sed tamen progrediamur paululum,*

2. Cor. 6.
Diabolus
in omnibus
DEO con-
trarius.

Luc. 20.

1. ad. 12.

Psal. 5. 6.

1. Reg. 5. 3.

1. Reg. 16. 14.

Luc. 19. 10.

1. ad. 10. 10.

Chrysof.
homon. 1.
Matth.

ulum, ad vicinam Philosophiæ classem Jurisprudentiam dico, & quibus illa argumentis, aut quo nervo impossibilitatem evincat videamus.

Dominium absolutum duorum in idem repugnat.

V. Ista ut id ipsum acroama adstruat, propugnat fortiter non dari Dominium duorum in solidum. Impossibile enim est, ut æquè unus, ac alter plenum sibi jus ven dicet in assen unum. Quippe si unius est; alterius esse non potest. Si unus illum dispensat, alteri ad dispensandum eundem nequicquam superest. Quid verò homo? An non numisma signatum imagine ejus, formatum manu illius. Si hoc in ærarium DEI inferatur, quid ad id habet Diabolus? si è contra in marsupium suum per peccati versuram attraxit, quæ pars DEO manet in illo? Unius sit oportet aut istius, aut illius. Non potest DEO servire, & Mamma. Et si verò res aliqua materialis dividi queat, Numisma DEI, seu anima, quæ spiritualis sit, dividi nullo modo potest, ut pote partibus omnibus destituta. Ergo: Nemo potest duobus Dominis servire.

Aufon.

VI. Ad stipulatur huic Facultati Politica decertans regnum non posse capere duos. Nec unquam regni societas cum fide cepit, aut sine perfidia, & eoru desit. Duo inquit Aufonius socios non recipiunt, amor & principatus, omni que potestas impatiens consortii erit. Roma ut primum condita duos habere Imperatores fratres haud potuit, quos unius ueri cepit hospitium. Alexandro Macedoni, quum dimidia pars regni à Dario oblata esset, reposuit: Nec mundus duos soles nec Persia duos patitur reges. In eandem sententiam Tragædus. Nec regna socium ferre, nec tædæ queunt.

Chervaria l. 3. Epist. 1. Sen.

Quin sapius in una domo fratres inter, & sorores dominium altius, ne dicam bassum, ac supremum subsistere nequit. Meminit Bernardus Scardanus, quod duo fratres Paduenses antiqui generis, & stemmatis Familiæ Limineæ dictæ, obambulantes vesperi in villa ad auram captandam inter alia in admirationem stellarum prolapsi fuerint; & unus eorum sive joco, sive serio in hæc vota, & verba proruperit: O si haberem tot boves, quot sidera cerno. Alter jocum protrahendo, & votum subdit: O si haberè tale pratum, quantum cælum, quælo te frater ubi tu pasceres boves tuos? Respondit ille in tuo prato. Quid si ego non permitterem intulit alter. Replicat primus, ego per vim pascere. Ego, rursus alter, vel mucrone hoc defenderem, sicque à verbis ad verba, à jocis ad ictus pro-

Bern. scard. lib. 3.

lapsi se invicem interemerunt.

Per simile quidpiam de duabus fertur fororibus, quæ unico gaudentes horto, pro suo quævis genio in eodem operabatur. Et una quidem oleribus intendebat, altera eluendis mappis, ac lintheaminibus aliis. Cum ecce illa pluviam suspirat pro suis adaquandis oleribus, ista serenitatem efflagitat. Replicat illa quid petis, supplica pro serenitate, parum interest olerum tuorum. Suscepit ista: Imo vero parum refert lintheaminum, postula una mecum pluviam congruentem. Atque in hunc modum jurgia protraxerunt, quoad sese invicem bene pulsassent. Ita nimirum nec regnum, nec domus, nec hortus capit duos.

Quod si hæc terrenorum connubiorum, dominiorumque; si fratrum, ac sororum, tum imprimis Domini DEI nostri conditio est, nec patitur, nec pati potest contrivalem: Dominum Deum suum, mandat ipse, adorabit, & illi soli serviet. Et iterum: Vide: quod ego sum solus, & non sit alius DEVS præter me. Dii gentium, estis agrè, compatiiebantur contrivales, ac amulos; DEUS noster nullo modo, Et utur gratias, ac dona sua libenter ac liberaliter dispensat, gloriam suam & nomen suum neutiquam concedit. Hoc est inquit nomen meum, & gloriam meam alteri non dabo & laudam meam sculptilibus. Quodnam illud? Ego Dominus nec est alius præter me. Ego sum cui nutat cælum, tellus & Orcus; cuius sceptrum adorant, quidquid aspiciunt.

Deus. 6.

Deus. 32.

Isa. 43. 8.

VII. Evincit id ipsum utraque facultas ex Iure gentium omnium, Receptissimum enim gentium foederatum pactum est: Ero amicus amicorum tuorum; inimicus inimicorum tuorum. Hunc in modum sanxit foedus Josaphat Rex Juda cum Joram Rege Samariæ; Qui meus est, tuus est; populus meus, populus tuus, & equus mei equus tui. Tuus amicus, meus amicus; tuus hostis, meus hostis; quicumque te laeserit me infestabit, quisquis tecum paciscitur, mecum una pactum feriet.

4. Reg. 4. 7.

More ac ritu persimili firmaturus pacem Dominus cum populo suo, ait: Ecce ego mitto Angelum meum, qui præcedet te, & est nomen meum in illo. Quod si audieris vocem ejus inimicus ero inimicus tui, & affligam affligente te. Ita homo cum homine, regnum cum regno, DEUS immortalis cum homine mortali pangit foedera; & cur precor reciproce non idem patret homo cum Domino DEO suo? Novit Sathanam juratissimum esse DEI hostem, cuius membra (cum caput nequeat, in eternecino odio coalescet); quâ ratione itaq; pacem eum Domino

Exod. 23. 1.

Ecc 3

DEO

DEO suo servabit, si cum ipsius inimico communicet, si eundem impugnare detrectet. O amicitia fucata, ac personata! ò servitium ementitum! Emancipat DEUS O M. ejusmodi amphibios ex albo servorum tuorum mavult nesciri, quam sic amari. Nisi sis inimicus inimicorum Domini, non eris amicus ipsius. *Nemo potest duobus Dominis servire &c.*

VIII. Concludamus, & ad Theosophiam nos postremò recipiamus. Hæc ex natura ipsius debiti & amoris efficacissimis argumentis impossibilitatem hujus domini demonstrat. Et primò quidem ex eo, quod homo quidquid boni habet, acceperit à Deo ipsum amante, nihil vero à se ipso, vel ab ullo alio citra DEUM. Consequens itaque est, quod nulli obligetur, præterquam soli DEO. Neque enim sibi, vel ulli rei alteri obætatus est adserviendum. Ergo totum quantum impendere debet illi, à quo totum quantum possidet, & à nullo alio, partem quampiam mutuavit. Si verò partem alteri impendit jam iniquus est, & quod est DEI, subtrahit ipsi, mundoque, carni, aut Orco consecrat.

Subinde id ipsum ex eo stabiliunt, quod Numen optimum prius dilexerit hominem, & super omnes creaturas alias ipsum complexus sit. Siquidem totum mundum, & quidquid ejus complexu continetur fecit propter hominem, omnia subiiciendo sub pedibus ejus. Quocirca quum totus mundus de voluntate, ac præcepto Domini subserviat homini, omnesque creaturæ impendant sese eidem eo modo quo possunt, æquum profecto

est ut vel millies sese eidem Largitori suo consecret, ac illi soli immolet.

Tertio probant, quod cum DEUS sit summum bonum, nullumque aliud illi suppar inveniri queat; quin imò omne aliud ab eo mancum sit, ac defectuosum, fieri nequit, ut quis tantum bonum complectatur, & non in eo solo conquiescat. Ita enim amandum illud est, ut cætera quævis intuitu ipsius, susque deque habeantur; ita ad illud collimandum, ut alia omnia sequestrentur. Ergo nec amari illud potest cum alio dispari; nec possideri cum alio multò inferiore.

IX. Tandem idem DEUS qui nos condidit ad imaginem suam, etiam perduellionis reos ab interitu vindicavit. Ipso teste Apostolo Paulo: *Factus est nobis à DEO sanctificatio & redemptio.* Non sufficiebat tantæ bonitati, quod hominem suis manibus formaverat, nisi etiam sanguine suo ablueret deformatum, restitueret in pristinum gratiæ statum deturbatum. Poterat sane homini alicui alteri in gratia condito, vel Angelo hæc redemptionis nostræ potestas communicari; qui non equidem ex rigore justitiæ (quia ad hoc exigebatur persona infinitæ divinitatis) verum ex divina acceptione satisfacere, aut satis pateretur. Cur itaque idem factus est Creator, & Redemptor? Audite, ut nodum hunc perbelle dissuat D. Athanasius. *Conveniebat redemptionem fieri per eum, qui natura dominus erat, ne alium Dominum agnosceremus; q. d. O homo ne duos paterere Dominos, ne duobus obstrictus fores, ne cor tuum divideres, idem qui te creavit, & recreavit. Conveniebat redemptionem*

Deus solus amandus.

Hominis obligatio ad DEUM amandum.

I. Cor. 3.

Christus nos redemit ne amor scindatur.

D. Athan. Or. 3. contra Arian.

NICHO

nem &c. si alter te creasset, alter vindicasset debito gratitudinis jure, jam huic, jam illi mancipatus fuisses; quod ne eveniret: *Conveniebat redemptionem fieri per eum* &c. si Angelus te redemisset, forsitan eidem tuo vindici plus, quam Creatori detulisses, ideoque conveniebat redemptionem &c. Ita ille: At ego ajo! *Oportebat Redemptionem fieri per eum qui natura Dominus erat.* Siquidem imperium dividi potest, amor dividi non potest. Unus Dominus multos servos habere pollet, unus servus multos Dominos habere non potest. Quia Domini est, servum regere, non amare, servi autem Dominum non regere, sed amare; Imperium dividi potest in multos, amor non potest. Ergo *oportebat redemptionem fieri per eum.* &c.

Bern. serm.
83. in Cant

Divinus
amor profanum
expellit

Aug. ser. 14.
s. 7. in festo
SS. tom. 10.

Causam hujus assignat D. Bernardus, quod *Divinus amor ubi venerit, ceteros in se omnes traducat, & captivet affectus.* Unde qui profano incensus est amore, divino vincitur destitutus; qui si adesset, illum nullo negotio expelleret, & totum affectum uni soli manciparet. Idecirco rectè monet S. Augustinus: *si vis esse templum veritatis, frange idolum falsitatis. Iam incortuum si placet, intret arca Testamenti, & ruat dagon,* hoc est Christum intro in tuum pectus admitte, & foras exige Dagonem, cum nequeas utrumque pariter retinere. Hallucinantur itaque, & toto cœlo exerrant, qui suum in duos Dominos affectum partiuntur, aut partiri posse ominantur.

X. Dicit hic quispiam: Contrarium in bene multis quondianâ experienciâ colligimus; qui DEO, & mundo vel etiam Diabolo deserviunt. Mane eunt

ad templum & DEO litant, sacrificio assistunt, preces decantant, mox ex templo redeunt domum, nundinantur, jurant, pejerant, helluantur, &c. Ergo serviunt bene & DEO, & mundo, animæ, & corpori, seu daobus Dominis? Ajo hos similesque nisi rationes suas omnes ad DEUM referant, nequaquam DEO exasse deditos esse. Servitium enim Domini stabile, cordiale atque incorruptum sit oportet; non vero personatum, ac merè coloratum, quale ut plurimum in ejusmodi mediastinis mundi deprehenditur. Vix enim alia intentione altaribus advolvuntur, quam ut lucrum illâ luce opulentius reportent, vel alios fallant, vel quidpiam aliud terreni obtineant; adeoque non tam DEUM suum, quam lucrum, fallaciam, felicitatem transitoriam invocant, & pro ultimo fine constitutam habent. Si enim verè, & exintimis medullis DEO deservirent, Numen optimum in omnibus respicerent, nec tam proclives ad vitia forent. Quod cum plerique negligant, quis eos dicat sincerè uni Domini, aut Deo vero deservire?

Restat itaque ut cum duobus dominis ancillari nequeamus, seriò statuamus, cuienam tandem studia deferamus. Quanquam quid dico? Pridem id ipsum fecimus, cum eidem nos in sacro baptisate authoravimus. Tum enim ejurato Sathana, ac operibus ejus nos eidem totos quantos obstrinximus, totos quantos in servos perpetuos addiximus. Si ergo jugum ipsius excutimus perduellionis rei facto ipso arguimur; nec aliud quidpiam, quam supplicia in desertores ac trans-

fugas

fugas constituta præstolari possumus. Non aliud inquam, quam ergastulam ipso Tulliano multò horribilius, quam forcipes ignitas, & flammam nullo ævo sopiendam; quam Ixionis rotam cruciatuum circulo nunquam non recurrentem, quam mortem in

ipsis tormentis semper reviviscentē. Ea itaque ne nos tangant serviamus Domino DEO soli, omnia ad illius gloriam dirigentes; abrenuntiemus adversariis ejus, nosque totos cum corpore & anima eidem consecremus. Amen.

CONCIO XLIV.

IN DOMINICA XV. POST PENTECOSTEN.

Ecce defunctus efferebatur. Luc. 7.

ARGUMENTUM.

MORS PÆDAGOGA.

I.

Manuel Comes Imperator Orientis in libello de ingenua Educatione, Cæsareæ lucubratione divulgato, exhibet, & sugillat ternas, cæteras inter, aulæ Magistras A. Prima erat Pulcheriæ Augustæ talpæ sororia, & luminibus prorsus orbata. Altera Flaccillæ fœminæ consularis Romanæ, & hæc surdastra. Tertia Pelagiæ matronæ nobilissimæ, & ipsa muta.

Has ille à Juventutis proba institutione eliminat, & centoculas, ac centolinguas succenturiat. Actum de puero credit; nisi Argum quempiam, qui mores ipsius observet nactus fuerit. Actum de eo in cujus avia, ac devia inquisitum non fuerit; actum de illo cri-

am, quem Chyron quispiam salutaribus monitis non instruxerit, & exorbitantem quâ verbis, quâ verberibus non castigaverit.

Ego nihil ominis, salvâ majestate Cæsareâ, censeo luscum etiam, ac surdum, mutumque, vel unâ omnibus hisce sensibus privatum Pædagogi officio ritè fungi posse, immo nullum aptiorem eo inveniri. Et hunc si quispiam de nomine ipsum nosse exardescit, Mors est. Hanc ut cæcam ad formas, & colores dignoscendos, surdam ad preces exaudiendas, mutam ad præcavendum esse constat; ita optima præstantissimaque teste Isidoro Pelusiotâ est Magistra. Mors, ait ille, est frænatrix affectuum, custos morum, Pædagoga vitæ. Cum itaque permulti licentius exorbitent, hisce ego, & imprimis studiosæ juventuti cursum suam auspicanti, candem

Mori Pædagoga vitæ.

Isid. Pelus. Ep. 113.

Pæ-